BÀI 1: CÀI ĐẶT VÀ LÀM QUEN MÔI TRƯỜNG LẬP TRÌNH PYTHON

1. Mục Tiêu

- Cài đặt môi trường lập trình: Anaconda, Pycharm
- Lập trình trên môi trường Jupyter Notebook
- Làm quen với ngôn ngữ Python

2. Bài tập thực hành

2.1 Cài đặt Python dùng bản phân phối Anaconda

Bài 1. Cài đặt môi trường Anaconda cho lập trình Python

- Tải bản phân phối Anaconda mới nhất về máy
- Cài đặt trong thư mục: C:\ProgramData\Anaconda3
- Gắn đường dẫn liên kết của Anaconda đến biến môi trường **PATH**:

C:\ProgramData\Anaconda3; C:\ProgramData\Anaconda3\Scripts

Kiểm tra môi trường vừa cài đặt bằng các mở console và gõ lệnh python, ghi chú lại phiên bản của python

Hướng dẫn:

- Anaconda là một bản phân phối mã nguồn mở miễn phí của ngôn ngữ lập trình Python
 - Tích hợp sẵn các phiên bản python.
 - O Phục vụ cho machine learning, deep learning, xử lý dữ liệu lớn, phân tích dự đoán và tính toán khoa học.
 - o Được hơn 6 triệu người sử dụng.
 - o Hon 1,500+ Python/R data science packages
- Tåi Anaconda tại website: https://www.anaconda.com/products/individual

Windows #	MacOS É	Linux 🕸
Python 3.8 64-Bit Graphical Installer (457 MB)	Python 3.8 64-Bit Graphical Installer (435 MB)	Python 3.8 64-Bit (x86) Installer (529 MB)
32-Bit Graphical Installer (403 MB)	64-Bit Command Line Installer (428 MB)	64-Bit (Power8 and Power9) Installer (279 MB)

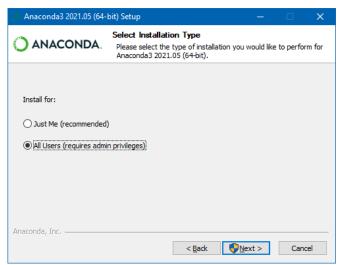
Lưu ý: nếu để cho gọn nhẹ, chúng ta có thể tải phiên bản thu gọn Miniconda chỉ cài đặt ban đầu những gói thư viện cần thiết (https://docs.conda.io/en/latest/miniconda.html).

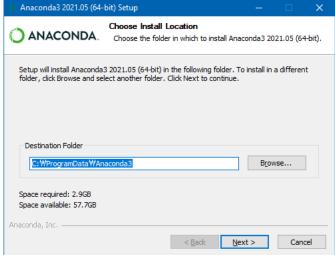
Python version	Name	Size
Python 3.9	Miniconda3 Windows 64-bit	57.7 MiB
	Miniconda3 Windows 32-bit	54.9 MiB
Python 3.8	Miniconda3 Windows 64-bit	57.0 MiB
	Miniconda3 Windows 32-bit	54.2 MiB
Python 2.7	Miniconda2 Windows 64-bit	54.1 MiB
	Miniconda2 Windows 32-bit	47.7 MiB

Bên cạnh đó, chúng ta có bản phân phối ngôn ngữ lập trình Python chính thức tại website: http://www.python.org/downloads. Tuy nhiên, sử dụng bản phân phối chính thức có nhiều điểm hạn chế tại một số thư viện đòi hỏi cài thêm một số thư viện phụ thuộc tùy biến trên từng môi trường hệ điều hành (Linux, Windows, và Mac).

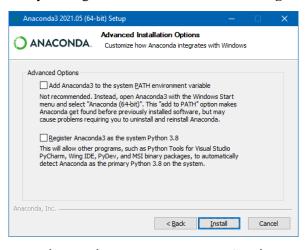

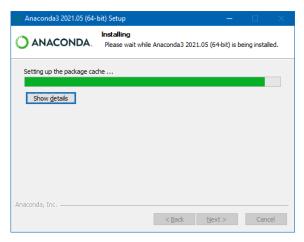
- Trong phạm vi môn học, chúng ta sử dụng bản phân phối Anaconda cho ngôn ngữ lập trình Python.
- Chúng ta cài phiên bản mới nhất dùng cho windows (Anaconda3-2021.05-Windows-x86_64.exe) theo các bước:

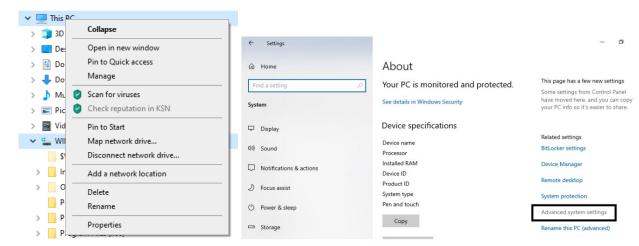

Lưu ý: đường dẫn cài đặt mặc định là C:\ProgramData\Anaconda3

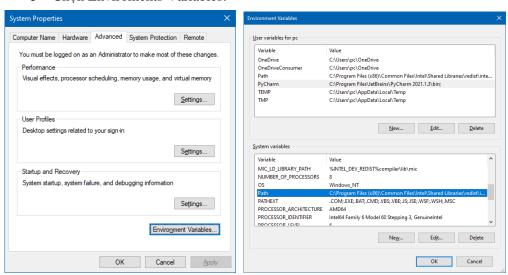

- Thiết lập biến môi trường **PATH** dẫn đến thư mục hệ thống Anaconda:
 - Click phải lên biểu tượng This PC trong Window Explorer, chọn Properties. Sau đó, chọn Advanced System Settings trên phía phải của cửa sổ Settings cừa xuất hiện.

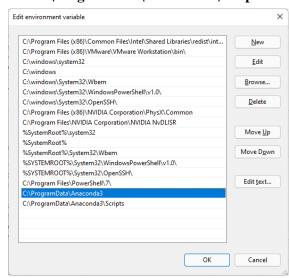
Chon Environments Variables:

Chọn biến môi trường PATH, click Edit và bổ sung them đường dẫn sau:

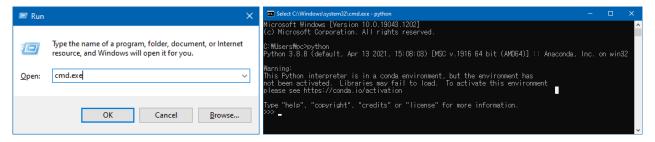
C:\ProgramData\Anaconda3

C:\ProgramData\Anaconda3\Scripts

Kiểm tra quá trình cài đặt thành công:

Nhấn Windows + R, gõ cmd.exe và gõ lệnh python -version hoặc python

2.2 Quản trị môi trường Anaconda

Bài 2. Quản trị môi trường Anaconda:

- Tạo thư mục ai_practice_prj trong ổ đĩa D:\
- Mở console và chuyển đến thư mục **D:\ai_pratice_prj**
- Kích hoạt môi trường base của Anaconda:
 - Liêt kê xem hiên tai có bao nhiêu môi trường làm việc
 - Liêt kê xem các thư viên đã cài đặt trong môi trường base
 - Cập nhật thư viện conda, pip, ipykernel, jupyter, jupyterlab
 - O Cài đặt các thư viện tính toán khoa học: scikit-learn, matplotlib, scipy
- Phục hồi lại về môi trường ban đầu

Hướng dẫn

- Dùng Window Explorer để tạo thư mục **D:\ai_pratice_prj**
- Nhấn phím Windows + R và gõ cmd.exe
- Thực hiện các lệnh sau:

```
[init path]>cd /d D:\ai pratice prj
D:\ai_pratice_prj>activate base
(base) D:\ai pratice prj>conda env list
# conda environments:
                        C:\ProgramData\Anaconda3
(base) D:\ai pratice prj>conda list
# packages in environment at C:\ProgramData\Anaconda3:
                          Version
                                                    Build
                                                           Channel
ipyw jlab nb ext conf
                          0.1.0
                                                   py38 0
alabaster
                          0.7.12
                                             pyhd3eb1b0_0
anaconda
                          2021.05
                                                   py38 0
anaconda-client
                                                   py38 0
(base) D:\ai_pratice_prj>python -m pip install --upgrade pip
(base) D:\ai_pratice prj>conda update conda
(base) D:\ai_pratice_prj>conda install ipykernel jupyter
(base) D:\ai_pratice_prj>pip install jupyterlab==3.1.12
(base) D:\ai pratice prj>pip install matplotlib scipy scikit-learn
(base) D:\ai pratice prj>conda.bat deactivate
```

2.3 Làm quen với công cụ lập trình JupyterLab

Bài 3. Lập trình trên JupyterLab:

- Mở console và chuyển đến thư mục **D:\ai_pratice_prj**
- Kích hoạt môi trường base và khởi động JupyterLab tại thư mục D:\ai_pratice_prj
- Tạo cấu trúc thư mục cho thực hành môn học:

```
D:\AI_PRATICE_PRJ
|-bin
|-data
```

```
-lesson1
-libs

• Vào thư mục lesson1 và tạo tập tin my_lesson1.ipynb như sau:

○ Ô 1 (Markdown Cell) có nội dung sau:

# "Thục hanh tri tue nhan tạo Buoi 1"

## "Noi dung thực hanh"

○ Ô 2 (Markdown Cell) có nội dung sau:

### In chu ra man hinh

○ Ô 3 (Code Cell) có nội dung sau:

# lenh 1 - xuat chu
print ("Hello, Python World!")

○ Ô cuối (Markdown Cell) có nội dung sau:

# Ket Thục
```

- Tạo tập tin **ex0_hello_world.py** in ra chữ "Hello, Python World!" có lệnh sau: print ("Hello, Python World!")
- Dùng python console, ipython và jupyter notebook để chạy tập tin **ex0_hello_world.py**.

Hướng dẫn

- Nhấn phím Windows + R và gõ cmd.exe
- Thực hiện các lệnh sau:

```
[init_path]>cd /d D:\ai_pratice_prj
D:\ai_pratice_prj>activate base
(base) D:\ai_pratice_prj>jupyter lab
[I 2021-09-17 15:31:46.541 ServerApp] jupyterlab | extension was successfully linked.
...

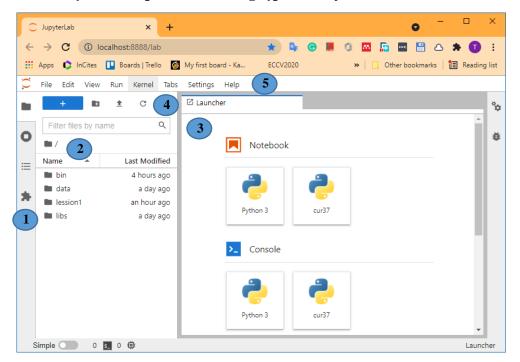
To access the server, open this file in a browser:
    file://C:/Users/pc/AppData/Roaming/jupyter/runtime/jpserver-33128-open.html
Or copy and paste one of these URLs:
    http://localhost:8888/lab?token=9c0e9f3638fb79767966caca53d8ac6edeba389536819884
    or http://127.0.0.1:8888/lab?token=9c0e9f3638fb79767966caca53d8ac6edeba389536819884
[I 2021-09-17 15:31:56.008 LabApp] Build is up to date
```

Jupyter-Lab hay Jupyter-Notebook là môi trường tương tác để chạy mã nguồn Python. Khi chạy lệnh
jupyter lab tại nơi đặt thư mục gốc, chúng ta sẽ mở trình duyệt và dùng url trên để truy cập:

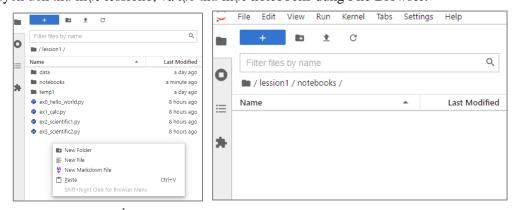
http://localhost:8888/lab?token=9c0e9f3638fb79767966caca53d8ac6edeba389536819884

Token [9c0e9f3638fb79767966caca53d8ac6edeba389536819884] là mã tường tự như mật khẩu để truy cập

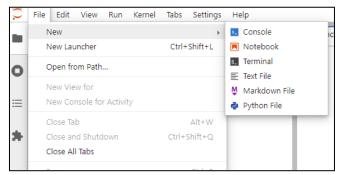
• Giao diện website của Jupyter-Lab:

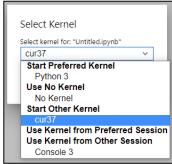

- Vùng danh sách công cụ (1):
 - Quản lý thư mục: Vùng (2) sẽ hiển thị cấu trúc cây thư mục, Vùng (4) bao gồm thêm tập tin, tạo thư mục, tải tập tin lên và cập nhật nội dung
 - Danh sách notebook đang chạy: Vùng (2) dùng để tắt hoặc khởi động lại kernel chạy
 - Table of Contents: Vùng (2) hiển thị cấu trúc tập tin notebook đang mở
 - Các công cụ khác (được cài qua plugins của jupyter-lab)
- Vùng làm việc (3) hiển thị nội dung tập tin và các cửa sổ trực quan dữ liệu
- O Thanh thực đơn (5) chứa chức năng chương trình
- Các thao tác trên Jupyter-Lab:
 - O Di chuyển đến thư mục lession1, và tạo thư mục notebooks dùng File Browser:

o Mở một tập tin notebook bằng cách chọn Menu File → New → Notebook, chọn kernel Python3

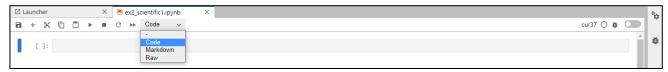

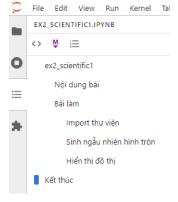
O Đổi tên tập tin thành ex2_scientific1.ipynb:

O Vùng làm việc của notebook chứa các cells gồm ba loại Code, Markdown, Raw

- Markdown cell chứa các mã markdown để trang trí và ghi chú cho vùng làm việc. Markdown là cú pháp hiển thị định dạng văn bản với cú pháp đơn giải, dễ dàng chuyển đổi sang các kiểu định dạng HTML, Latex,
 - Vào website https://www.markdownguide.org/cheat-sheet để xem cú pháp markdown
 - Có một số cú pháp chính:
 - Heading: #, ##, ### (tạo cấu trúc tài liệu với Table of Content)
 - Định dạng văn bản: **Bold**, *italic*, >quote, 1. 2. 3. ordered list, unorder list, `code`
 - Khối định dạng: Link [title](https://www.example.com), Anh ![alt text](image.jpg)
 - Công thức toán: \$latex equation\$ → https://latex.codecogs.com/eqneditor/editor.php
 - Table: https://www.tablesgenerator.com/
 - Cấu trúc trình bày của Markdown cho bài tập ex2_scientific1.ipynb như sau:

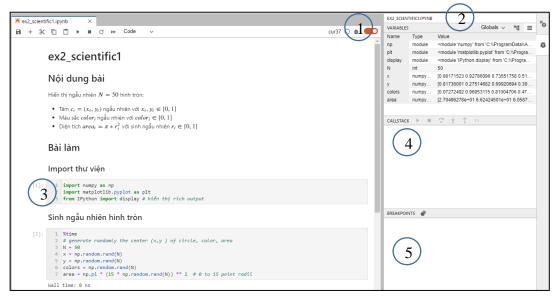
• Giao diện gỗ layout bài tập cho ô **Markdown**:

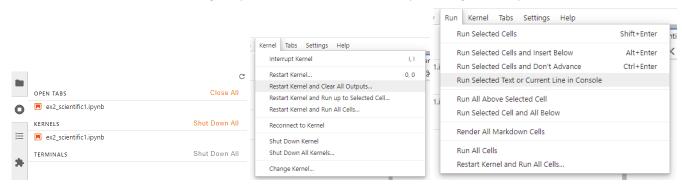
- o Code cell: ô chứa mã nguồn tương tác với python bao gồm các lệnh magics cũng như mã python tương tác
 - Các lệnh magics thông dụng là %run, %matplotlib, ... (xem thêm phần IPython)
 - Các mã chương trình python trên từng ô code sẽ được chạy và hiển thị kết quả trực quan ngay phía dưới dạng inline.
 - Các mã cho cell code trong **ex2_scientific1.ipynb** như sau:

```
Sinh ngẫu nhiên hình tròn
          Import thư viện
                                                                                                                             # generate randomly the center (x,y ) of circle, color, area N = 50 \,
                                                                                                                              x = np.random.rand(N)
[1]: import numpy as np
                                                                                                                             y = np.random.rand(N)
          import matplotlib.pyplot as plt
                                                                                                                              colors = np.random.rand(N)
                                                                                                                              area = np.pi * (15 * np.random.rand(N)) ** 2 # 0 to 15 point radii
          from IPython import display # hiển thị rich output
                                                                                                                              Wall time: 0 ns
                                                                                                                                                           Hiển thị đồ thị
                                                                                                                                                    [4]: %matplotlib inline
                                                                                                                                                            plt.scatter(x, y, s=area, c=colors, alpha=0.5)
                                                                                                                                                            plt.show()
     # Nu Neem LPU up Liqu print(f'+ x: len=[len(x):d), [{min(x):.2f}, {max(x):.2f}]: 10 samples [{x[0:10]}]') print(f'+ y: len=[len(y):d), {[min(y):.2f}, {max(y):.2f}]: 10 samples [{y[0:10]}]') print(f'+ colors: len=[len(colors):d], [{min(colors):.2f}, {max(colors):.2f}]: 10 samples [{colors[0:10]}]') print(f'+ area: len=[len(area):d], {[min(area):.2f}, {max(area):.2f}]: 10 samples [{area[0:10]}]')
                                                                                                                                                            1.0
                                                                                                                                                            0.8
      + x: len=50, [0.04, 0.98]: 10 samples [[0.73356804 0.95685569 0.60347658 0.53174887 0.21627315 0.83325355
                                                                                                                                                            0.6
      0.04740813 0.20526461 0.46647076 0.4948485 ]]
+ y: len=50, [0.03, 0.98]: 10 samples [[0.71104027 0.25563421 0.71851312 0.79492536 0.12463443 0.39170714
       0.61448985 0.13565557 0.59134363 0.96525805]]
      + colors: len=50, [0.03, 0.98]: 10 samples [[0.15535275 0.25578224 0.23576306 0.95040495 0.4213997 0.20419906
                                                                                                                                                            0.2
      0.03035512 0.02819051 0.28668777 0.280979 ]]
+ area: len=50, [0.02, 625.15]: 10 samples [[9.61908582e+01 1.20734358e+01 3.34727285e+02 4.84023376e+02
       2.98636328e+02 3.30774365e+02 4.21557366e+02 1.42886939e+02
                                                                                                                                                            0.0
       2.20982924e-02 4.41972884e+02]]
```

o Mở tính năng debug (1) để xem sự thay đổi các biến (2) cũng như đặt breakpoint bằng cách click vào dòng cần debug (3) được đánh số và quan sát call stacks (4) và các breakpoints (5):

O Quan sát các kernel đang chay, thao tác trên kernel và chay lai cũng như chay lênh:

- Xóa nội dung chạy Edit → Clear All Outputs
- o Kết xuất ra các định dạng khác: File → Export Notebook As → HTML

2.4 Lập trình với JupyterLab

Bài 4. Tính toán đơn giản

• Tạo tập tin **ex1_calc.py** trong thư mục **lession1**:

```
print("Calculator Basic")
a = int(input("Moi ban nhap so a: "))
b = int(input("Moi ban nhap so b: "))
c = a + b
print("c = %d + %d = %d" % (a, b, c))
```

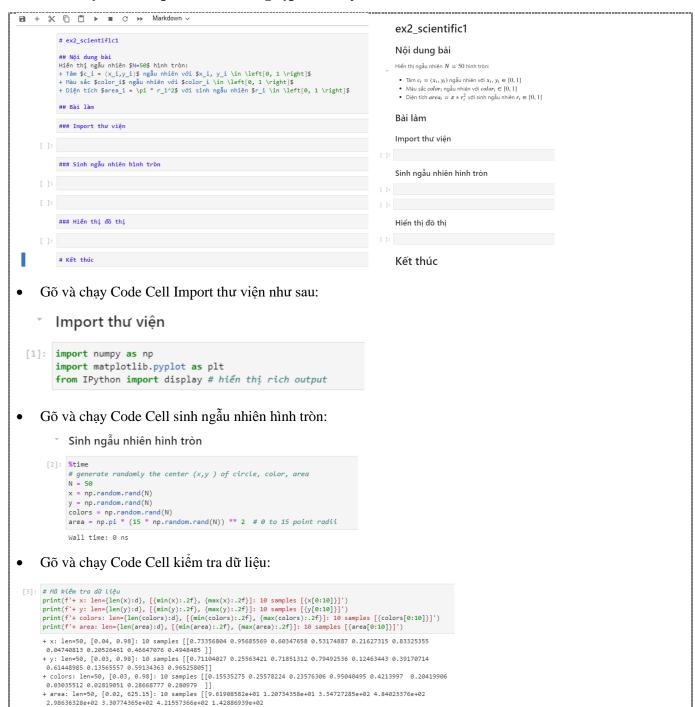
• Thêm một code cell trong my_lesson1.ipynb để chạy tập tin ex1_calc.py.

Hướng dẫn

• Gõ %run ex1_calc.py

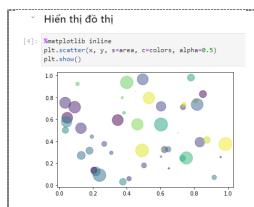
Bài 5. Tính toán khoa học

Tạo một tập tin ex2_scientific1.ipynb trong thư mục lession1 được trang trí như sau:

2.20982924e-02 4.41972884e+02]]

Gõ và chạy Code Cell hiển thị đồ thị:

- Mở Toolbox Debug và quan sát biến dữ liệu
- Xuất toàn bộ noteebok ra định dạng html

3. Bài tập tự thực hành

Bài 6. Cài đặt thêm thư viện cho môi trường base

- Mở console và chuyển đến thư mục **D:\ai_pratice_prj**
- Kích hoạt môi trường base của Anaconda:
 - O Kiểm tra số lượng môi trường cài đặt, và các gói thư viện đã cài đặt trong môi trường base
 - Cài đặt thư viện xử lý ảnh: opency-python, opency-contrib-python, pillow, scikit-image
 - O Cài đặt các thư viện khác: tqdm, pandas, ipywidgets, pytables, graphviz, pydot, xlrd
 - O Cài đặt thư viện widgetsnbextension (từ channel anaconda), nodejs (từ channel conda-forge)
 - Mở tính năng nbextension và cài đặt một số plugins cho jupyterlab: @jupyter-widgets/jupyterlab-manager, @jupyterlab/toc
- Phục hồi lại môi trường ban đầu

Hướng dẫn

- Nhấn phím Windows + R và gõ cmd.exe
- Thực hiên các lênh sau:

```
[init_path]>cd /d D:\ai_pratice_prj
D:\ai_pratice_prj>activate base
(base) D:\ai_pratice_prj>pip install opencv-python opencv-contrib-python pillow scikit-image
(base) D:\ai_pratice_prj>pip install tqdm pandas ipywidgets pytables graphviz pydot xlrd
(base) D:\ai_pratice_prj>conda install -c conda-forge nodejs
(base) D:\ai_pratice_prj>conda install -c anaconda widgetsnbextension
(base) D:\ai_pratice_prj>jupyter nbextension enable --py widgetsnbextension
(base) D:\ai_pratice_prj>jupyter labextension install @jupyter-widgets/jupyterlab-manager
(base) D:\ai_pratice_prj>jupyter labextension install @jupyterlab/toc
(base) D:\ai_pratice_prj>jupyter lab clean
(base) D:\ai_pratice_prj>jupyter lab build
(base) D:\ai_pratice_prj>conda.bat deactivate
D:\ai_pratice_prj>
```

Bài 7. Tính chu vi và diện tích hình tròn:

- Tạo tập tin **ex3_circle.py** có chức năng nhập vào bán kính r là số thực.
- Sau đó, tính chu vi và diên tích hình tròn biết: $cv = 2\pi r$, $dt = \pi r^2$
- Thêm một code cell trong my_lesson1.ipynb để chạy tập tin ex3_circle.py.

Bài 8. Hiển thị đồ thị sin(x) và cos(x):

• Tạo tập tin **ex4_scientific2.ipynb** có nội dung sau: (Lưu ý: #%% md là ô MarkDown, còn #%% là ô Code)

```
#%% md
# ex4_scientific2
## Nội dung bài
Hiển thị 2 đồ thị sin(x), cos(x) trong khoảng x \in \left[-\frac{pi}{pi}\right]
## Bài làm
#%% md
### Import thu viện
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
### Sinh dữ liêu hàm số
X = np.linspace(-np.pi, np.pi, 256, endpoint=True) # generate x in [-pi, pi]
C, S = np.cos(X), np.sin(X)
\overline{\text{print}(f'+ X: |X|=\{\text{len}(X)\}, \text{ x in } [\{\text{np.min}(X):.2f\}, \{\text{np.max}(X):.2f\}], \text{ 10 samples: } \{X[0:10]\}')}
#%% md
### Hiển thị đồ thị
#88
# visualize data
plt.plot(X, C, color="blue", linewidth=2.5, linestyle="-");
plt.plot(X, S, color="red", linewidth=2.5, linestyle="-");
# limit on x axis
plt.xlim(X.min() * 1.1, X.max() * 1.1);
# limit on y axis
plt.ylim(C.min() * 1.1, C.max() * 1.1);
plt.yticks([-1, 0, +1], [r'$-1$', r'$0$', r'$+1$']);
#%% md
# Kết thúc
```

• Kết quả hiển thị như sau:

Kết thúc

Luu notebook ra html